

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling

*”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever”
(Skollagen, 6 kap. 8§)*

I 3 kap. 16§ Diskrimineringslagen framgår det att likabehandlingsplanen ska upprättas varje år. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning, dels för att förebygga och förhindra trakasserier.

Diskrimineringslagen och Skollagen (2010:800, 6 kapitlet) är de två regelverk som styr likabehandlingsarbetet. I dessa två lagar poängteras att man inte behöver ha som avsikt att kränka någon – det är hur eleven som blir utsatt uppfattar handlingen som avgör om det är en kränkning.

Vision

Såväl elever som personal ska känna trygghet, trivsel och gemenskap på skolan. Ingen person ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Inledning

Syftet med likabehandlingsarbetet är bedriva ett förebyggande och målinriktat arbete för att främja elevernas lika rättigheter samt att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Strukturplan för likabehandlingsarbetet

Aug	Revidering/upprättande av likabehandlingsplan/aktiva åtgärder Likabehandlingsteamet diskuterar innehållet i likabehandlingsplanen. Revidering av dokumentet utförs av: Skolkurator
Aug-sept	Nya mål utformas I de olika programmen sätts varje år nya kvalitetsmål utifrån likabehandlingsplanen benämnt som aktiva åtgärder.
April-Maj	Utvärdering av likabehandlingsarbetet/aktiva åtgärder Utvärdering sker kontinuerligt i de olika arbetslagen som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Likabehandlingsarbetet som syftar till att uppnå målsättningarna bedrivs på varje enhet under hela läsåret. Minst ett klassråd per läsår genomförs med utgångspunkt i likabehandlingsplanen.

Rektor för respektive enhet är ansvarig för likabehandlingsarbetet.

Elevehälsan tillsammans med elevkoordinatorer och mentor på skolan arbetar för att kunna sätta in rätt insatser för att främja och förebygga kränkande behandling tillsammans med eleverna.

Definitioner

Diskriminering:

Diskriminering i skolan innebär att en elev missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Det är huvudmannen eller personalen i skolan som kan göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier:

Trakasserier handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan även vara av sexuell art (ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande). En elev kan bli utsatt av trakasserier av såväl personal som andra elever.

Kränkande behandling:

Kränkande behandling handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Kränkande behandling kan utföras av såväl elever som personal.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara fysiska (slag, knuffar), verbala (svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer) samt texter och bilder (teckningar, lappar, sms, fotografier och meddelanden på olika webbcommunities).

Diskrimineringsgrunder:

Kön: Denna diskrimineringsgrund innebär att någon är flicka eller pojke, kvinna eller man. Även transsexuella som ändrar sin juridiska könstillhörighet skyddas i denna grund.

Etnisk tillhörighet: Syftar på en persons nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller liknande. Man kan ha en eller flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: Religionsfriheten är skyddad i svensk lagstiftning och i internationella konventioner. En elev får inte missgynnas p.g.a. sin religion i skolan.

Funktionsnedsättning: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga till följd av skada eller sjukdom som fanns vid födseln eller uppstått senare.

Sexuell läggning: En person som har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder: Denna diskrimineringsgrund omfattar alla åldrar. Det finns tillfällen då det är tillåtet att särbehandla utifrån ålder, tex vid tillträde till gymnasium eller i klassindelning.

Könsidentitet eller könsuttryck: En person som ger uttryck att tillhöra ett annat kön än det biologiska. Detta i form av t ex kläder, kroppsspråk, beteende eller något annat som syftar på kön. Könsidentitet eller könsuttryck skiljer sig från könsnormen, t ex transvestiter, intersexuella och transgenderpersoner. Denna grund handlar inte om sexuell läggning eftersom transpersoner kan vara både homo-, bi- eller heterosexuella.

Ålder: Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

(Källa: *Lika rättigheter i skolan – handledning, DO*)

Kartläggning och nulägesanalys

Organisationsnivå:

- Varje läsår genomförs skyddsronde tillsammans med skyddsombuden för att kunna få en bild över riskområden på skolan.
- Varje enhet har ett elevstödsteam bestående av rektor, speciallärare, skolsköterska och skolkurator. Eventuella likabehandlingsärenden tas upp.
- Digital enkät genomförs i alla klasser.

Gruppenivå:

- Vid varje klassråd ska den fysiska och psykosociala arbetsmiljön diskuteras och programmets förebyggande arbete mot kränkande behandling. Protokollet ska lämnas till rektor.
- Samarbete med elevskyddsombuden.

Individnivå:

- Vid utvecklingssamtalen tar mentor upp frågor angående trygghet och trivsel och kränkande behandling på skolan.
- Samtliga elever i årskurs 1 erbjuds hälsobesök hos skolsköterskan.

Detaljerad kartläggning, målsättning och utvärdering för varje enhet

Målen upprättas på programnivå efter kartläggning tillsammans med eleverna. (Se målsättning för aktiva åtgärder och utvärdering för varje program)

- Enhet 1** Rektor Anna Lantz. Ansvarar för VO, BF
- Enhet 2** Rektor Magnus Nilsson. Ansvarar för TE
- Enhet 3** Rektor Magdalena Grügiel Gustavsson. Ansvarar för Introduktionsprogrammen
- Enhet 4** Rektor Daniel Lundberg Ansvarar för EL och VF

Främjande och förebyggande arbete

- Vid terminsstart anordnas en gemensam aktivitet för årskurs 1 för att påbörja skapandet av en klassgemenskap.
- Mentorer i årskurs 1 har enskilda samtal, enligt samtalsmall, med sina elever första veckan på terminen samt går igenom skolans ordningsregler.
- Elevhälsan träffar alla elever i år 1 och tar då upp likabehandlingsplanen samt vart de kan vända sig vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Samtliga elever i årskurs 1 erbjuds hälsobesök hos skolsköterskan.
- Arbete med och diskussioner kring likabehandling och den fysiska och psykosociala skolmiljön sker regelbundet på klassråd och mentorstid.
- Mentor informerar elever om att de aldrig ska acceptera trakasserier eller annan kränkning samt vart de kan vända sig om de själva eller någon annan elev blir utsatt.
- Varje år utbildas elevskyddsombuden i aktuell lagstiftning och frågor rörande elevskydd.
- Skyddsronder genomförs av skyddsombuden.
- Alla elever får broschyren "Viktigt att veta" vid terminsstart. I den finns information som eleven behöver ha vetskap om gällande sin skolgång på gymnasiet.

Rutiner och riktlinjer för akuta situationer

- När personal uppmärksammar eller får kännedom om att någon utsätts för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling är den skyldig att ingripa själv eller be om hjälp.
- Vederbörande skriver en incidentrapport som lämnas till rektor. Rektor har huvudansvaret i ärenden rörande akuta situationer.
- Rektor avgör om händelsen behöver utredas ytterligare av Elevhälsan eller om den kan anses vara åtgärdad.

Vid trakasserier eller kränkande behandling mellan elever

Utredning

Alla incidenter kring kränkande behandling anmäls till rektor via DF-respons.

Rektor fördelar arbetet under EHT. I första hand deltar den kränkta elevens mentor och en person från elevhälsan. Information samlas in för att kunna avgöra om det rör sig om trakasserier, kränkande behandling eller en konflikt. Vid trakasserier eller kränkande behandling vidtas åtgärder enligt likabehandlingsplanen. Utredningen dokumenteras av mentor eller person från elevhälsan. Rektor informeras om utredningen och dess slutsats.

Åtgärder

- Mentor och den utsedda från elevhälsan genomför samtal med berörda elever, en i taget. Samtalen utförs så snabbt som möjligt och är oförberedda för den som utfört kränkningen.
- Mentor kontaktar föräldrarna till inblandade elever som ej fyllt 18 år. Eleven får själv avgöra om den vill berätta för sina föräldrar innan personal från skolan hör av sig. Från myndiga elever krävs samtycke till kontakt med föräldrar.
- Aktuella elever hålls under observation. Kontakt med den/de utsatta hålls kontinuerligt under hela processen från mentor.
- Rektor hålls informerad under hela processen. Rektor är också ansvarig för eventuell polisanmälan.
- Alla åtgärder dokumenteras.

Uppföljning

Kontakt hålls kontinuerligt med den utsatta under en tid för att kontrollera att kränkningarna inte återupprepas.

- Efter ca 1-2 veckor hålls enskilda uppföljningssamtal med de inblandade.
- Om det konstateras att trakasserier eller annan kränkande behandling ej upphört hålls ytterligare samtal och då även tillsammans med föräldrar.
- Om ingen förändring sker tar rektor beslut om fortsatt tillvägagångssätt. Åtgärder som kan bli aktuella är t.ex. avstängning av elev.
- Rektor avgör om fallet ska rapporteras till arbetsmiljöverket.
- All uppföljning dokumenteras.

Incidentrapport och all dokumentation i ärendet ska förvaras i elevakten/DF-respons. Är det flera personer, måste dokumentationen finnas i varje elevakt.

Avsteg från ovanstående punkter kan göras vid fall då detta bedöms vara lämpligt. Denna bedömning görs av Elevhälsan. Alternativa åtgärder som kan bli aktuella är t.ex. klassamtal. Beslut om alternativa tillvägagångssätt tas efter insamlande av information.

Vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, personal – elev*Utredning*

Rektor ansvarar för utredning. Information samlas in för att kunna avgöra om det rör sig om diskriminering, trakasserier, kränkande behandling eller en konflikt. Vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vidtas åtgärder enligt likabehandlingsplanen. Utredningen dokumenteras av rektor.

Åtgärder

- Konstateras diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kontaktas föräldrarna till inblandade elever som ej fyllt 18 år. Från myndiga elever krävs samtycke till kontakt med föräldrar.
- Rektor genomför enskilda samtal med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för diskriminering eller annan kränkande behandling.
- Rektor kontakter någon från elevhälsan om stöd behövs för eleven.
- Alla åtgärder dokumenteras av rektor.

Uppföljning

- Föräldrarna till den/de utsatta eleverna informeras av rektor om samtalens resultat.
- Om ingen förändring sker tar rektor beslut om fortsatt tillvägagångssätt.
- All uppföljning dokumenteras av rektor.
- All dokumentation kring enskilda elever förvaras i elevakten/DF-respons.

Vid trakasserier eller kränkande behandling, elev – personal*Utredning*

Rektor fördelar arbetet under EHT. I första hand deltar den kränkta elevens mentor och en person från elevhälsan. Information samlas in för att kunna avgöra om det rör sig om trakasserier, kränkande behandling eller en konflikt. Vid trakasserier eller kränkande behandling vidtas åtgärder enligt likabehandlingsplanen. Utredningen dokumenteras av elevhälsan eller mentor. Rektor informeras om utredningen och dess slutsats.

Åtgärder

- Samtal genomförs med berörda elever.
- Rektor beslutar om vidare åtgärder i ärendet.
- Elevhälsan kontaktas vid behov gällande eleven.
- Alla åtgärder dokumenteras av rektor.

Uppföljning

- Efter ca 1-2 veckor hålls enskilda uppföljningssamtal med de inblandade.
- Om ingen förändring sker tar rektor beslut om fortsatt tillvägagångssätt. Åtgärder som kan bli aktuella är t.ex. avstängning av elev.
- All uppföljning dokumenteras av rektor
- All dokumentation kring enskilda elever förvaras i elevakten/DF-respons.

Anonyma kränkningar

Vid varje enskilt fall av anonyma kränkningar görs bedömning av hur det ska hanteras av skolan. Polisanmälan kan bli aktuellt.

Förankring av planen

Förankring hos eleven

Mentor ansvarar för att eleverna får kännedom om planen och tillser att insatser för att förebygga kränkande behandling tas fram i samråd med eleverna. För att göra likabehandlingsplanen till ett levande dokument diskuteras arbetsmiljö och likabehandling på klassråd och mentorstid kontinuerligt under läsåret. Arbetsmiljö och likabehandling tas även upp på elevens utvecklingssamtal. Vid utvecklingssamtal med eleven och dess vårdnadshavare informerar sig mentorn om elevens hela skolsituation.

Förankring hos vårdnadshavaren

Mentorer ansvarar för att vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen på föräldramöte i åk 1. De informeras också om att planen finns att läsa på skolans hemsida. Informationsbroschyren *Viktigt att veta* sänds hem till samtliga elever i åk 1 innan skolstart. I den finns en kortversion av likabehandlingsplanen. Vårdnadshavaren måste med sin namnteckning intyga att de har fått den.

Förankring hos personalen på Teknikum

Skolledningen och programansvariga ansvarar för att alla i personalen har kännedom om planen. De ansvarar också för att alla vet vad som förväntas av dem i anknytning till planen.

- Frågor angående trygghet och trivsel tas upp vid alla mentorssamtal, genom egna enkäter och utvärderingar samt vid utvecklingssamtalen. Elevernas upplevelser dokumenteras.
- Enkät – likabehandling och trivsel genomförs varje år
- Studera och diskutera enkätresultaten i arbetslaget och tillsammans med eleverna ta upp de frågor som har fått ett sämre värde till diskussion och ta fram ev. åtgärd under klassråden.
- Med utgångspunkt från synpunkter på klassråden eller mentorstiden revideras programmets mål för aktiva åtgärder vid behov.

Utvärdering:

Utvärdering av likabehandlingsarbetet sker genom enkät som genomförs under vårterminen och analyseras tillsammans med eleverna och elevhälsan där mentor är ansvarig.